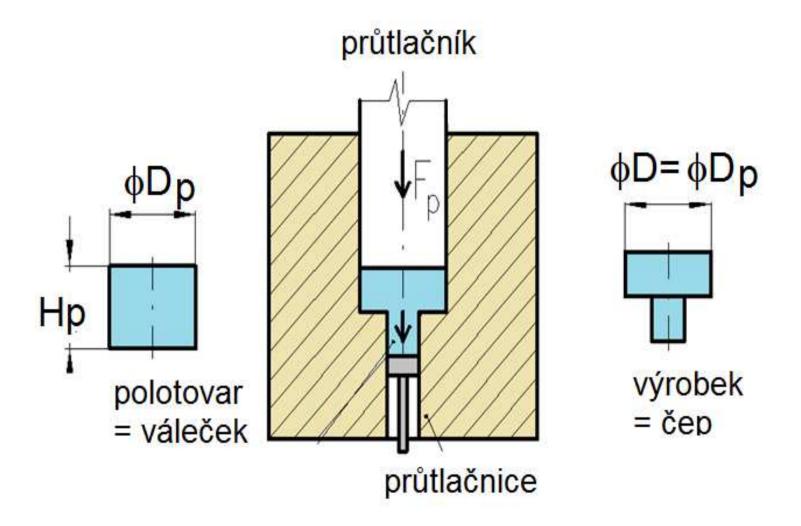

Název a adresa školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace, Praskova 399/8, Opava, 746 01		
IČO:	47813121		
Projekt:	OP VK 1.5		
Název operačního programu:	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost		
Typ šablony klíčové aktivity:	V/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji odborných kompetencí žáků středních škol (32 vzdělávacích materiálů)		
Název sady vzdělávacích materiálů:	STT IV		
Popis sady vzdělávacích materiálů:	Strojírenská technologie IV, 4. ročník		
Sada číslo:	I-04		
Pořadové číslo vzdělávacího materiálu:	27		
Označení vzdělávacího materiálu: (pro záznam v třídní knize)	VY_52_INOVACE_I-04-27		
Název vzdělávacího materiálu:	Protlačování II		
Zhotoveno ve školním roce:	2011/2012		
Jméno zhotovitele:	Ing. Hynek Palát		

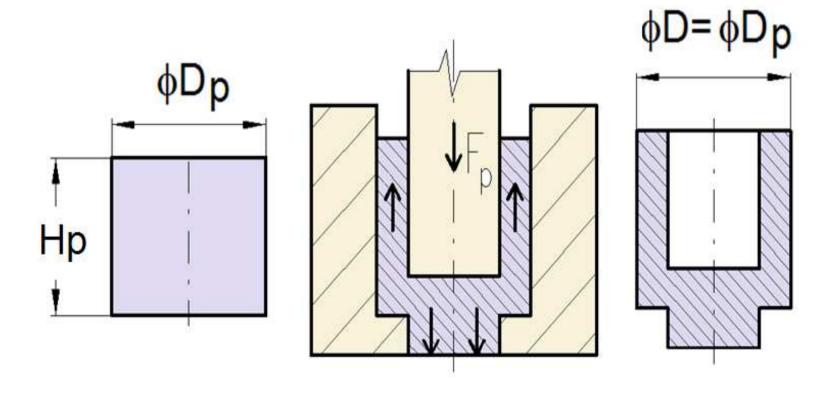

Dopředné protlačování

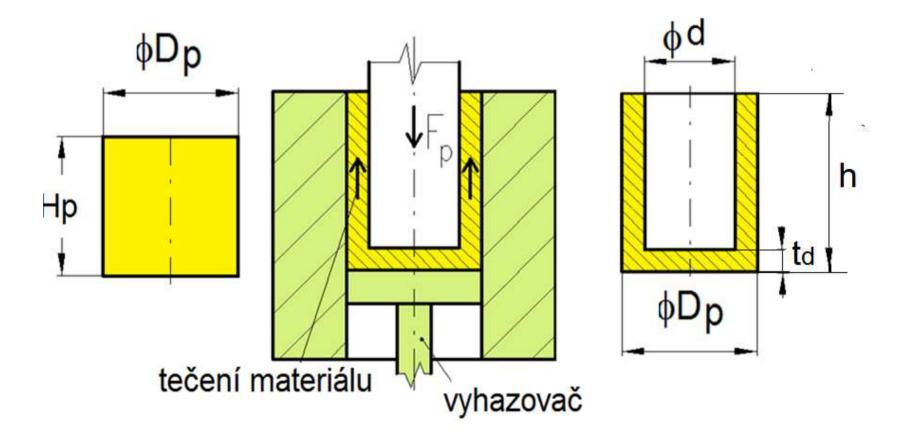

Sdružené protlačování

Zpětné protlačování

Protlačovací síla

Nejprve určíme protlačovací sílu a podle ní volíme rozměry funkčních částí nástroje.

$$F_p = p \cdot S[N]$$

p – přetvárný odpor materiálu (závisí na R_m a % C).

 $p = 1200 \div 3000 \text{ MPa}.$

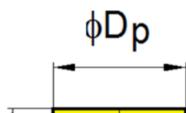
S – plocha průtlačníku působící na polotovar.

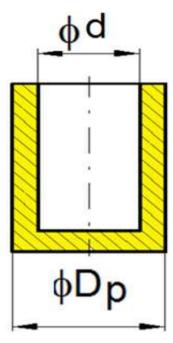

Stupeň deformace

$$\varepsilon = \frac{S_o - Sk}{S_o} = \frac{\frac{\pi \cdot D_p^2}{4} - \frac{\pi}{4} (D_p^2 - d^2)}{\frac{\pi \cdot D_p^2}{4}} = \frac{\frac{\pi \cdot d^2}{4}}{\frac{\pi \cdot D_p^2}{4}} = \frac{d^2}{D_p^2} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \qquad \mathsf{D}_{\mathsf{p}} = \sqrt{\frac{\mathsf{d}^2}{\varepsilon^2}}$$

Maximální stupeň deformace ε = 0,65 (maximální deformace 65 %).

Polotovarem je většinou soustružený váleček!

Protlačování

Tloušťka stěny t

$$t = \frac{D_p - d}{2}$$

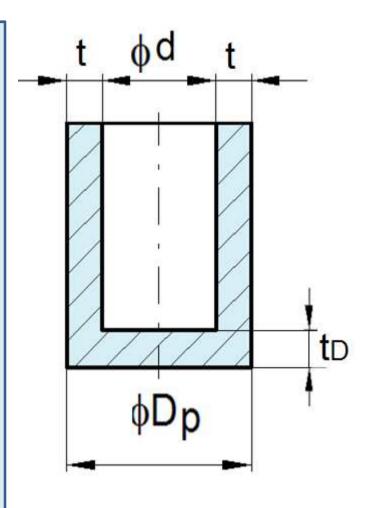
$$0, 3 \cdot Dp \ge t \ge 0, 04 \cdot Dp$$

Tloušťka dna

$$t_d = (1,05 \div 1,5) \cdot t$$

Výška protlačku

$$h_{max} = (2,5 \div 3) \cdot d$$

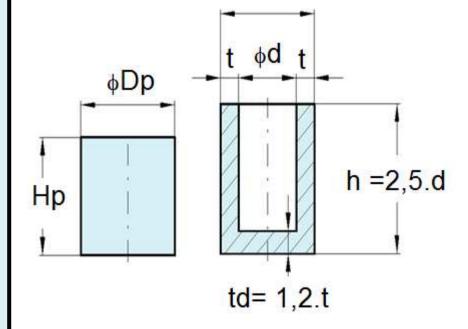

Výpočet výšky polotovaru H

$$V_{polotovaru} = V_{protlačku}$$

$$\frac{\frac{\pi \cdot D_p^2}{4} \cdot H_p = \frac{\pi \cdot D_p^2}{4} \cdot h_{max}}{-\frac{\pi \cdot d^2}{4} \cdot (h_{max} - tD)}$$

$$H_{p} = \frac{D_{p}^{2} \cdot hmax - d^{2} \cdot (h_{max} - tD)}{D_{p}^{2}}$$

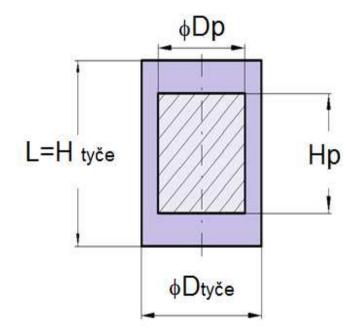
Využití materiálu – výpočet k_{vm}

K_{vm} = součinitel využití materiálu

$$k_{vm} = \frac{V_{protlačku}}{V_{soustružené tyče}} = \frac{\frac{\pi \cdot D_{p}^{2}}{4} \cdot H_{p}}{\frac{\pi \cdot D_{tyče}^{2}}{4} \cdot H_{tyče}} [\%]$$

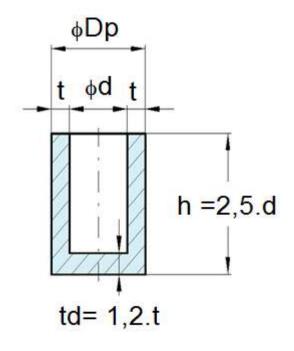
nebo

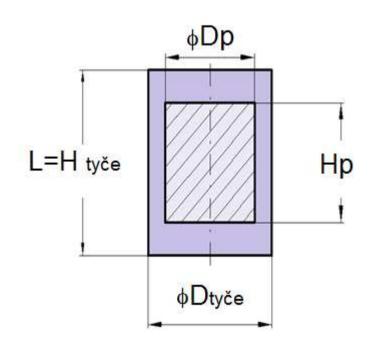
$$k_{vm} = \frac{m_{protlačku}}{m_{soustružené tyče}} = \frac{\frac{\pi \cdot D_{p}^{2}}{4} \cdot H_{p} \cdot \rho}{m_{1mtyče} \cdot \rho} \quad [\%]$$

• Protlaček má $\emptyset d = 20 \text{ mm}$, $h = 2.5 \cdot d$, $t_D = 1.2 \cdot t$, $\epsilon = 0.65$, p = 2 800 MPa. Navrhněte nástroj, vypočítejte F_p , D_p , H_p a k_{vm} .

Seznam použité literatury

- Řasa, J., Haněk, V., Kafka, J. Strojírenská technologie 4, 1. vyd.
  Praha: Scientia, 2003. ISBN 80-7183-284-7.
- Dillinger, J. a kol. *Moderní strojírenství pro školu a praxi,* Praha: Europa Sobotáles, 2007. ISBN 978-80-86706-19-1.